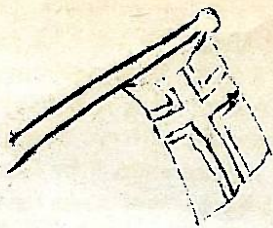


FRITT



LAND

Nr. 90 - 1. årg.

Onsdag, 25. oktober 1944.

DEN GODE VILJE.

Vi er alle soldater på hjemmefronten. Alle kjemper vi for ett mål; et fritt Norge.

Det samme gjør de der ute som har måttet forlate Norge enten fordi de satte alt inn i kampen her hjemme og til slutt måtte flykte, eller frivillig forlot landet fordi de da best kunne fylle sin oppgave i kampen for et fritt fedreland.

Hjemmefrontens og utefrontens kamp er den samme, målet er det samme og den enkeltes innsats er like betydningsfull enten den gjøres her eller der. Det er det at vi vil gjøre noe som teller, at vi har vilje til om nødvendig å ofre alt.

Hjemmefrontens kamp må nødvendigvis føres på en annen måte enn utefrontens. Kampen ledes av Hjemmefrontens Ledelse, som er vår øverste lovlige myndighet, og som vi alle plikter å være lojale mot og hvis anvisninger vi må og skal følge. Hjemmefrontens Ledelse kan imidlertid ikke nå fram til alle; det ligger i sakens natur. Derfor beror den enkeltes kamp meget på egne bestemmelser og eget ansvar. Alle kan ikke være like godt orientert som de som sitter aller øverst, og er fullt informert om de avfjærelser som tas og de retningslinjer som stikkes ut. Det kan derfor hende at en enkelt i sin kamp kan gå for langt; at viljen er nesten for god. En kan berøre ting som en helst ikke skulle komme nær. Det er naturlig for en hver nordmann å si fra når han ser noe som er vrangt eller galt, eller når det er noe han eller hun personlig er overbevist om vil gavne vår felles kamp mot vold og undertrykkelse. Imidlertid kan det ligge taktiske hensyn til grunn for at enkelte ting ikke skal gjøres. Taktiske hensyn som kan fremme saken bedre enn de uinformerte vet.

Men la oss derfor ikke kritisere disse som har den gode vilje. De som kanskje er villige til å ofre mer enn de fleste andre. Vi kan komme til å ødelagge deres innsats, og av disse som regel unge idealister skape desillusjonerte mennesker og kanskje så den første splid som etter krigen vil vanskeliggjøre oppbyggingen av vårt utplyndrede og herjete land. La oss villende dem om mulig; la oss utnytte det kraftoverskudd de representerer. Det er ikke for mange av disse Hidsjeler, og vi trenger så snart dem vi har. - Alle må vi vise vår gode vilje - viljen til et fritt land.

DEN SISTE OLJE.

Eisenhowers appell: Drivstoffer, - olje og bensin, - er et av tyskernes største punkter under sluttoppkjøret som nå pågår. Allierte frontmeldinger har i den senere tid vist at den tyske krigsmaskin tar til å halte, - mangelen på drivstoffer tar til å bli katastrofal.

I en proklamasjon fra det allierte hovedkvarter for ledet understreker Eisenhower at dette ikke bare kan tilskrives bombing, krigsoperasjonene og de politiske hendelser i den senere tid. Eisenhower uttalte også åpent et klokt ledet og dristig gjennomførte sabotasjeaksjoner av Europas forskjellige hemmelige hjemmefrontarmeer hadde en stor del av æren for at "Hitler måtte kjøre på krabbegear i dagens kappløp". Han avsluttet med en appell til alle ansvarlige hjemmefrontledelser om å fortsette kampen mot fiendens drivstoff-resurser, - "Hver liter bensin og olje som ødelagges for fienden forkorter krigen et sekund" var hans sluttord.

Vår linje: At vår ansvarlige hjemmefrontledelse har fulgt hans ordre framgår klart av de siste begivenheter her hjemme. Kampen mot fiendens drivstoff-resurser er åpenbart glimrende ledet etter ansvarlige og velovervakte planer. Og at den gjennomføres utmerket av våre "fantom-sabotører" må selv tyskerne innrømme. Atskillige tusen tonn olje og bensin er blitt tilintetgjort de siste måneder, - uten tap av norske liv, med mini-

mal skade på norsk eiendom. Ansvarlig planlegging og dristig gjennomføring er i seg selv beviser på dyktig ledelse og garanti for heldig gjennomføring av de forskjellige "felttog" her hjemme.

Men vi benytter nok en gang anledningen til å understreke at hele folket må respektere vår ansvarlige aksjonsledelse. Den vet hva som må gjøres og hvordan og når det best kan gjøres. - Ingen må derfor sette i gang noen aksjon på egen hånd, - uansett hvor god hans mening eller hans plan måtte være. Stikker man nemlig pinner i hjulet for aksjonsledelsen gjør man saken og landet en tvilsom tjeneste, - lager kan hende istedet pinner til likkister. Altså ingen må gå til noen aksjon uten etter ordre fra vår ansvarlige ledelse.

Freidige sabotører på Sørenga: Et av de største oljelagere i Sør-Norge lå i Norsk Vacuum Oils Lagerskur på Sørenga. Etterhvert som jorden bokstavelig talt tok til å brenne under føttene på både det ene og annet og ettersom de tyske oljelagere tok til å skrumpe inn, henholdsvis flyte ut, med en slik hastighet at von Falkenhorst personlig måtte sende ut et skarpt og truende direktiv om "forsvarlig lagring og bevoktning av de gjenværende oljelagere", besluttet tyskerne å flytte lageret fra Sørenga.

I åpenbar ærbødig respekt for foreningen "Fantomets venner" ble lageret beordret flyttet til et sikkert sted hvor en 23 mann stor vaktstyrke skulle innestå med sine liv for at sabotører og busemann ikke skulle få adgang. Flytningen ble berammet til torsdag 12/10. fra kl. 12 og utover.

Torsdag 12/10, kl. 9.30 ankom en lastebil, - tilsynelatende en luftveffebil, - til lageret. På bilens lasteplass befant seg, - trass i nazimyndighetenes forordning, - en munter skare unge menn. Da de ankom befandt det seg 15 tyskere i lageret. Disse skulle forberede flytningen. Lastebilen med de unge menn ventet høflig til tyskerne dro bort til velfortjent frokost, vinket nedlatende til de bortdragende "oljebeskyttere" og dro inn i lageret for å forberede noe annet. Der holdt de opp samtlige tilstedeværende nordmenn og ruslet rundt i ro og mak en halv timens tid og plasserte både det ene og annet for å sikre seg at oljen virkelig ble fjernet fra Sørenga. Til slutt førte de samtlige nordmenn i området vekk fra lageret med den noe dunkle begrunnelse at "det kunne bli i varmeste laget der", - puslet med noen fyrstikker og dro av gårde.

Umiddelbart etterpå oppsto det påfallende nok en kraftig brann i samme lager. Trass i brandvesenets i grunnen litt for iherdige anstrengelser lyktes det ikke å snyte Oslo for et praktfullt bål.

I løpet av de kommende to timer mistet tyskerne her 1.000 fat verdifull olje, - av disse var 100 fat hele deres norske restbeholdning av en spesielt fint raffinert art til bruk for spesialinstrumenter i ubåter og fly.

200.000 liter brandt opp på to timer. Og vi har Eisenhowers ord "hver liter ødelagt bensin og olje forkorter krigen et sekund". To dyre timer for tyskerne, - to lange krigsdøgn innspart og avskruvet på den norske hjemme-fronts konto. Takk for det ledelse og sabotører.

S V A R T E B Ö R S E N I P A R I S M Å S N A R T S T E N G E .

Den tyske propaganda durar i vei med å beskrive de rødselsfulle tilstander som inntreffer så snart de høysinnde tyskere må forlate et okkupert land. Det oppstår straks borgerkrig, hungersnød, epidemier og allverdens ulykker. Meningen med propagandaen er, at de folk som ennå er slaver skal gripe til våpen for å beholde det milde og forståelsesfulle nazistyre. Men de undertrykte folk vet at tyskerne lyver, 4 1/2 års besettelse har lært dem det. Slik er det også med skildringen fra Frankrike. Det er klart at forsynings-tjenesten der - og spesielt til en millionby som Paris - er vanskelig å bygge opp etter en lang besettelse og en hard krig. Men at de allerede er kommet langt og at situasjonen er totalt forandret nå sammen-

Ugnet med okkupasjonstiden er sikkert. Det er ikke bare det at de flere hundre tusen grådige frammede som skulle ha det beste og det meste, er forsvunnet. De allierte styrker lever utelukkende av hva de selv fører med seg. Her alle de meringsløse restriksjoner mot forsendelser, som vi kjenner så godt til her hjemme, er borte. Og forsyningene utenfra begynner å strømme inn helt regelmessig. Det svenske blad "Dagens Nyheter"s korrespondent i Paris meddeler at mattilførselen ennå ikke er "helt normal" (korrespondentens eget uttrykk), men den har allerede overskredet den fastsatte minimumsmengde 4.600 tonn pr. dag. Tilførselen av brød og mel overskrider behovet, mens det ennå er for lite av melk, fett og potater. Men framhev korrespondenten: "De svartebjørns "grosserere" er dette en ren katastrofe". Svartebjørnsprisene for søer er sunket med 60 % på et par måneder. En av grunnene for den bedrede situasjon er eksporteringen og rasjonaliseringen av transportene.

PRESSEKLIPP.

Utenriksminister Eden talte fredag 29. september i Underhuset om britisk utenrikspolitikk i dag og i nærmeste framtid. Talen er blitt oppfattet slik at Mr. Eden vil gjenopplive den fransk-britiske militærallianse, hvor også Holland, Belgia og Norge skal innbys til å være med. Ingen av disse landenes representanter har imidlertid villt ta standpunkt til et slikt spørsmål før de har kunnet snakke med de nyvalgte nasjonalforsamlinger. Mr. Eden uttalte også at den britiske utenrikspolitikk nå som før først og fremst strebet etter varig enighet mellom England, Russland og USA. -

500.000 grekere er døde av sult og sykdom under den tyske okkupasjon. Dessuten er 140.000 grekere henrettet av tyskerne. -

En person som nattopp er kommet til Sveits etter et lengere Tysklandsbesøk har fortalt "Daily Mails" Geneve-korrespondent, at Hitler f. t. lider av ustanselige nervesammenbrudd. Til Berchtesgaden kommer det nesten dagstøtt bilkolonner med krigsmateriell, bl. a. tungt artilleri og alt som trengs for å bygge bunkers og underjordiske befestninger. Alle høyfjellshoteller i omgjenen er gjort om til observasjonsposter, og hele Garnisch-Partenkirchen-området er fullpakket med festningsverker, noe som en hver reisende kan se. Er det en beskyttelse mot allierte eller tyske soldater? Det er i allfall forberedelser til det siste forsvar. -

Van Dycks berømte altertavle "Tilbedelsen av lammet", som var en av Gont-katedralens fremste kostbarheter og som har lokket tusener på tusener av turister til Gont, finnes ikke lenger på sin plass. Den pynter nå pent opp i hverdagsstuen hos Göhring på Carinhall. Vi har jo også her i landet sett eksemplere på maktthavernes kunstinteresse. -

USA-flyene er nå flyttet over fra England til Frankrike. De har allerede 20 flyplasser med permanente startbaner på en lengde av 1.600 m eller mere. 25 flyplasser som tyskerne helt eller delvis har ødelagt, holder på å repareres. -

NORGES NYTT.

"Donau" er senket i ytre Oslofjord. Siden tyskerne kom hit har den gått i fast rute på Tyskland. På sin neste tur skulle den tatt med seg tyske kvinner som den 25. skal nedover. -

En båt lastet med poteter er også senket på vei til Tyskland. -

Store masser ventes i de nærmeste dager. Folk oppfordres til å utvise den største forsiktighet og å treffe sine forholdsregler i tide. -

I forbindelse med meldinger om kamper mellom russiske og tyske styrker i Kirkenes-området, skriver svenske aviser at det er sannsynlig det kommer en delegasjon fra den norske regjering til Finnmark så snart forholdene tillater det; for å overta siviladministrasjonen i følge de avtaler som er inngått med Russland, England og USA. I følge disse avtaler skal som bekjent den norske siviladministrasjon opprettes i de områder som er befrikket for tyskere så snart områdene er passifisert. For første gang på 4 1/2 år ventes snart den første norske regjeringsdelegasjon å være i virksomhet på norsk jord. De norske myndigheter kommer til å få store og vanskelige oppgaver; ikke minst på grunn av de ødeleggelser krigen har forårsaket og som framdeles pågår. Det blir derfor tale om å administrere et virkelig krigsherjet område. -

Vestfronten. Britiske tropper er rykket inn i Hertogenbosch og holder en linje langs kanalen gjennom byen. Heftige kamper utkjempes i byens gater. Briterne har tatt 1.100 fanger på to dager. Kanadiske og britiske tropper som kjemper Scheldemunningens sydside har avansert 1 km på veien mellom Breskens og Schendijk, og har dermed afskåret tyskernes motstandsområde. Breskens er fast på de alliertes hender. Tidligere meldinger om tilbaketrekning fra byen er ikke korrekte. N for Antwerpen har kanadernerne overskåret veien over eldet til Bevelan. Amerikanerne har konsolidert sine stillinger NV for Luneville. På iselle-fronten har de tatt flere tyske sjøfolk til fang som er overført dit. Kringkaster i Brussel melder at tyskerne har sendt flybomber mot de befrikkede områder i Belgia. - Mandag ble det meddelt at England, Russland og USA anerkjenner de Gaulles administrasjon som Frankrikes provisoriske regjering.

Flyangrep. Over 1.000 tunge britiske bombefly angrep i natt Essen. Angrepet var godt konsentrert. Flyene måtte passere gjennom voldsomt snetykke, og ble mødt av en usedvanlig kraftig luftvernild. Mot slutten ble forsvaret forsterket med jagerfly. P. g. a. skydekkeket var det vanskelig å bedømme resultatet, men flyverne melder at de på hjemveien så en sterk lysning over et område av 4 - 5 km². Berlin ble også angrepet. 8 fly gikk tapt i løpet av natten. Italiastasjonerte fly angrep mandag München, Regensburg og Augsburg. 2 lasteskip og to eskorteskiper ble skutt utenfor norskekysten mandag.

Østfronten. Den røde armé har rykket langt inn i Øst-Preussen. Fortropper står tirsdag i utkanten av Gumbinnen, 40 km V for grensen, langs jernbanen til Königsberg. Den 3. hviterussiske armé, under general Tjerniakovskij, rykker fram på en 140 km bred front. De tyske styrker er gått over til motangrep i en rekke avsnitt, og det utkjempes en stor artilleriduell langs Øst-Preussens nordlige grense hvor en annen russisk armé står ferdig til å ta i mot dem. Den russiske offensiv er innledet fra det såkalte Suwalki-området, som tyskerne innlemmet etter overfallet på Polen. Foruten Gumbinnen er Goldap, Schirwindt, Eydtkuhn, Rominten og Stallupönen (Ebenrode) foruten ytterligere 400 steder på rikstysk område erobret. Innmarsjen i Øst-Preussen ble mandag aften høytidelig holdt i Moskva med salutt fra 24 kanoner. Det opplyses at hvert eneste sted i Øst-Preussen hvor russerne er rykket inn, har vært fullstendig blottet for tyske sivilpersoner. De er flyktet i en sånn hast at maten på mange steder stod på bordet. Potetene var i jorden og innhøstningen var ennå ikke ferdig. De tyske grensbyer ligger i ruiner, og russerne måtte kjempe seg gjennom meget sterke tyske befestninger. Tyskernes tap her vært kolossale. I en bataljon var det bare 8 overlevne av 500. Tyskernes tap mandag var 4.000 mann. Russerne har allerede satt i gang administrasjoner i de erobrede områder. - "Isvestia" skriver: Den dag som våre soldater så lenge har ventet på er kommet. Det var denne dagen de ventet på da de kjempet ved Stalingrad og da de marsjerte gjennom våre byer som tyskerne hadde ødelagt. I dag tramper de på ormebølet; hovedsetet for den tyske militarisme. Lenger !! har russerne drevet tyskerne tilbake over liemel langs en 120 km lang strekning. Tilslutt ligger nå i frontlinjen. - Russerne har god framgang i Kirkenes-avsnittet. Veien mellom Rovaniemi og Kirkenes er avskåret. I en dagsordre melder marskalk Stalin at hele området rundt nikkelgruvene ved Petsamo er rensat for tyskere og at fienden er kastet over norskegrensen. - I Ungarn har russerne nådd Thissa på et nytt punkt ikke langt fra den tsjekkosllovakiske grense. De tropper som kommer sydover fra Karpaten-passene har rykket fram 25 km på Jugoslavisk område og har utvidet sitt bruhode på vestbredden av Savio, Finland. Finnene har erobret Kolarvi ved den svensk - finske grense. Salmija er befrikket.

Hellas. Britiske tropper har rykket gjennom passet ved Termopylane og har befrikket Lemna. Troppene rykker videre nordover mot Larissa.

Italia. Amerikanerne har bedret sine stillinger i fjellene på begge sider av veien fra Firenze til Bologna. Cervia ved kysten er passert av de allierte. Stillehavet. Amerikanerne har fortsatt framgang på Leyte. De er gått over San Juanita-strødet og har opprettet et bruhode på Samar. Dette bruhode ble opprettet av en tankkolonne som kjørte oppover hovedveien på Leyte til et punkt hvor den kunne ferges over. Amerikanerne har befrikket 11 småsteder til på Leyte. Tre småøyer til er rensat for japanere. Churchill vil redogjøre for forhandlingene i Moskva fredag i denne uke.